

Milí čtenáři,

protože jste se jistě právě vrátili z některé z projekcí na Ekofilmu a zrovna otevíráte říjnového Ďablíka, začnu netradičně hned odkazem na jeden z článků: Jirka Řehounek se přimlouvá za vznik železniční lobby a snad mi odpustí, že jeho nápad vykradu a přidám se s apelem na vznik lobby houbařské. To není tak praštělá myšlenka, jak by se mohlo zdát. Budějovice jsou obklopeny ideálními houbařskými terény, ale pro skutečné hledače není snadné se tam dostat. Těmi hledači myslím nás, kteří si opravdu chceme užít pátrací dobrodružství v mlází i houštinách a nepotřebujeme, aby nás na slibná místa upozorňovaly lesklé plechy automobilů zaparkovaných mezi stromy (kterážto pomůcka se ovšem vyskytuje povážlivě často).

Představte si třeba, že jste členové rodiny s menšími dětmi a rozhodnete se pro suchohřibové lesy kolem Ševětína. Je sobota ráno (vydat se na houby v neděli už nemá cenu) a vy jedete vlakem v 8:26. Takže vstáváme před sedmou, a protože nyní na podzim nám kdosi stále vnucuje letní čas, pro děti to znamená nepříjemně se probouzet ještě za šera. Co takhle vyrazit o spoj později? Ten vypravuje tentokrát ČSAD Jihotrans a jede v neuvěřitelných 12:35. A osobní vlak až v půl třetí: České dráhy tedy na trati směr hlavní město provozují dopravu stylem jeden vlak za šest hodin (ano, správně, lidé z firem, kteří míří až do Prahy, se mohou svést rychlíkem každou hodinu a užívat si vědomí, že svými víkendovými služebními cestami jsou tak nějak důležitější, ale je pouze toto smyslem veřejné dopravy?).

Dál to pokračuje jako kolovrátkový flašinet. Chcete do máselníkových lesů na Novohradsku? I tady vlak pro houbařící rodiny kolem deváté chybí: můžete v osm, deset a potom až ve dvě. Pokud si myslíte, že jsem měkký, když mi to nestačí, nabídnu vlaky zpátky: 13:21 (nesmyslně brzo, je chvíle po poledni SEČ) a pak až v 17:21 (to není vtip), takže domů dojedete za chladného soumraku. A jak už asi tušíte, v kozákových lesech mezi Lišovem a Třeboní nás nečeká nic jiného. Do Štěpánovic velmi sympaticky v 8:50, ale zpátky to jezdí jednou za tři a půl hodiny.

Důvod pochopíte, jakmile při návratu zjistíte, že na vás za volantem zírá týž, už notně unavený řidič; na jeho kolegu a druhý autobus zkrátka nejsou peníze. Možná se za ně právě staví dálniční tunel, ale vytunelováno je něco jiného: prostor pro volný čas, který by rodina mohla strávit společně v klidné přírodě. Průšvih je ovšem v tom, že tenhle deficit se provalí později a s těžšími důsledky než prázdné účty v bankách. V nadcházejících komunálních volbách se kandidáti (viz náš českobudějovický přehled v tomto čísle) vyjadřují mj. k neutěšené veřejné dopravě v krajském městě. Bylo by dobře, kdyby se v budoucích krajských volbách stala tématem intenzivnější víkendová doprava z Budějovic na Hlubokou, do Třeboně, Nových Hradů a Krumlova a možná i do Týna nad Vltavou.

Z naší říjnové nabídky jistě sáhnete po analytickém článku o sporech kolem solárních elektráren, zjistíte, že ministr životního prostředí má svérázný smysl pro vtípkování, ověříte si, že zájmy ČEZu pronikají i do legislativy, a setkáte se s našimi drobnými soupeřky: netopýry, vlaštovkami a kudlankou. Nevynechejte nabídku akcí: tradičně aktivní jsou na Táborsku (tentokrát nabízejí Blata), můžete se vypravit na seminář českokrumlovského Šípku o lesním hospodaření, na konferenci o environmentální výchově (pořádá Cassiopeia) anebo si zasoutěžit s Arnikou i s Callou. Poněkud náhle jsme přerušili náš seriál o neobvyklých pohraničních cyklotrasách: uzavřeli jsme jeho východní polovinu, na tu západní, šumavskou, vás pozveme na jaře. Zato pokračuje cyklus článků o pozoruhodných stromech. Zajděte na Zelený čtvrtek 21. října (nejen o pískovnách) a užívejte si stále přívětivého podzimu; členové Cally mohou přemýšlet, jak si připomenout nadcházející 20. výročí našeho sdružení.

Tomáš Malina

Co se stalo se sluncem?

Nemám však na mysli naši životadárnou kouli, ale výrobu elektřiny ze sluneční energie, tedy fotovoltaiku. Což je vedle energie větru, vody, biomasy či geotermální energie další a potenciálně nejvýznamnější obnovitelný zdroj. A to i u nás. Na celou Českou republiku ročně dopadá okolo 80 000 TWh energie ze Slunce, což je 250krát více, než spotřebujeme v elektřině i teple. Kromě ohřevu vody a vytápění nebo i chlazení budov je u nás prakticky využitelná právě přeměna na elektřinu. Pro pokrytí spotřeby průměrné české domácnosti by stačilo okolo 25 m² střechy nebo jiné vhodně orientované plochy. Získáme tak elektřinu, která nezatěžuje okolí emisemi, hlukem, globální ekosystém pak skleníkovými plyny, bez hlubinných i povrchových dolů, odkališť, jaderných odpadů nebo bez rizika jaderné havárie a přesídlování vesnic. Zapomeňme přitom na obecně rozšířené mýty, že panel nevyrobí ani tolik energie, kolik se na jeho výrobu spotřebovalo. Vyrobí mnohonásobně více.

Dlouho jsme si mysleli, že vhodná doba pro sluneční elektřinu teprve přijde a najednou všude kolem nás vidáme tisíce panelů a ze sluneční energetiky se stal normální byznys, do kterého investuje bez skrupulí každý, kdo nějaké větší peníze má. Od jednotlivců po molochoy jako je ČEZ nebo Czech Coal. Vyrůstají obrovské plochy elektráren v krajině a jen málo na střechách budov. Upřímně řečeno, nejde tu však tolik o zemědělskou půdu – té kvalitní si panely zabraly jen málo (a pořád tu ještě máme pro potřeby výroby potravin nadbytek 1 milionů ha orné půdy) a navíc po likvidaci elektrárny se země odpočatá od agrochemických postupů snadno vrátí k původnímu účelu – na rozdíl od jiných, navždy zabetonovaných ploch. Ale elektrárny musejí být oploceny, a tedy jsou překážkou pro zvěř i člověka a někomu může vadit pohled na krajinu, kde se místo rybníků modrají plochy panelů.

Z fotovoltaiky se stal strašák, který hýbe médií a skrze ně i veřejným míněním. Na veškeré pozitivní (ale i negativní) efekty se zapomnělo a jediným propíraným a probíraným tématem je, o kolik nám díky nim stoupne cena elektřiny. A člověk, který si pořídil panely na svou střechu, se najednou v té hysterii cítí, jako kdyby okradl nejen svou babičku, ale rovnou celý domov důchodců. Co se to vlastně děje?

Elektřina vyráběná z obnovitelných zdrojů dostává podporu nejenom v Evropě. U nás formou pevné výkupní ceny případně zeleného bonusu, což má obdobný cenový dopad. Vše je zakotveno paragrafy zákona č. 180/2005 Sb. o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, který garantuje patnáctiletou návratnost vložených investic. Smyslem takovéto podpory je nejen rozvoj nových technologií (svoji mnohonásobně vyšší podporu si vybrala i fosilní a jaderná energetika), ale zejména narovnání ekonomických podmínek. V energetice se i tak přes veškeré řeči o otevírání trhu v tržním prostředí nepohybujeme. Pokud zůstaneme u české elektřiny, jsou každoroční celospolečenské škody vlivem odpadů či emisí vyčísleny na 60 mld Kč, další miliardy zaplatíme za sanaci škod po těžbě a zpracování uranu, a zvýhodnění čerpá ČEZ i pro provoz jaderných reaktorů díky nízkému zákonnému pojištění odpovědnosti za jadernou škodu. Podhodnocení odvodů na likvidaci jaderných odpadů i dosloužilých reaktorů žel pocítí až naši potomci.

Fotovoltaická elektřina byla v roce 2006 podpořena velmi slušnou cenou – 13,20 Kč na dodanou kilowatthodinu. I přesto se žádný boom nekonal, cena v té době odpovídala již zmíněné době návratnosti a řada jiných finančních operací přinášela mnohem lukrativnější zisk. Sluneční energetika zůstávala polem pro nadšence a průkopníky. Zásadní přelom nastal v roce 2009, kdy začaly prudce padat investiční náklady, neboť Čína zvládla masovou výrobu kvalitních křemíkových panelů a vedle toho se propadl

kurz dolaru, což také zlevnilo dovoz. Vlivem finanční krize navíc začaly být peníze uložené do fotovoltaiky zajímavější než někde v nejistých akciích či dluhopisech.

Nebyl to případ jen České republiky, ale v řadě zemí vlády na situaci obratem zareagovaly, upravily ceny (i změnou zákona) a korigovaly tak náhlou nepřiměřenost podpory. U nás nikoliv. Český zákon neumožňoval meziročně snížit cenu o více než 5 % (což mu bylo dáno do vínku, aby vůbec mohlo vzniknout pro nový obor čisté energetiky stabilní podnikatelské prostředí). Zodpovědné úřady a ministerstva, která dnes nejvíce brojí proti nastalé situaci, nereagovaly (a musíme si přiznat, i my jsme mlčeli). V důsledku toho jednoduchá

novela zákona, která umožňuje cenu pružněji regulovat, vstoupí v platnost o rok později, než měla: až k lednu 2011. A to ještě vzpomeňme její obtíže ve Sněmovně, kdy poslanci napojení na sluneční byznys chtěli platnost dále odložit. O klíčový rok se tak prodloužila doba, kdy se Česko proměnilo doslova v solární Eldorado. Energetický regulační úřad také několik let odolával tlaku Ministerstva životního prostředí na výraznější odlišení výkupní ceny pro malé elektrárny na střechách (kde je investice navíc na jednotku výkonu dražší) oproti velkým na volné ploše. Takové rozlišení třeba v Německu směřovalo panely hlavně na střechy.

Každý český spotřebitel elektrické energie zaplatí letos za odebranou kilowatthodinu bezmála 17 haléřů na podporu obnovitelných zdrojů energie – z vody, větru, biomasy a také slunce. To je zhruba pětiprocentní podíl na průměrné ceně elektřiny pro domácnosti případně podnikatelský malooběr, která je 4,51 Kč na spotřebovanou kilowatthodinu. Tato částka by se v roce 2011 hlavně díky fotovoltaice mohla zvýšit na cca 40 haléřů. Médii ale létají mnohem hroživější čísla, jejichž původcem je tu ČEZ, tu dokonce Energetický regulační úřad. Jejich společným jmenovatelem je zcela nereálný odhad nárůstu fotovoltaických elektráren do konce roku. Jestliže prvního ledna bylo v provozu 463 MW slunečních elektráren a k prvnímu září 693 MW, bude na konci roku připojeno maximálně 1500 MW. Tedy 1,5 výkonu temelínského reaktoru. Ale nikoliv 2 nebo 2,5 tisíce MW, z nichž plyne ta mediální bouře. Výpočty Cally, které představila společně s Hnutím DUHA a Ekologickým právním servisem a které uváděly ceny na pravou míru, byly k našemu velkému potěšení potvrzeny vládou projednanými podklady ministerstva průmyslu. Viz tato [tisková zpráva](#).

Otázkou je, k čemu mají takto nadhodnocené odhady dopadů ve skutečnosti sloužit. Cena silové elektřiny na evropském i pražském trhu prakticky stagnuje, ale ČEZ potřebuje navýšit své zisky pro plánované velké investice. Podobně již zvýšení svého podílu na ceně elektřiny nárokuje ČEPS z důvodu nutné rekonstrukce přenosových sítí a kvůli stavbě nových vedení pro elektřinu z plánovaných velkých zdrojů. Hrozí tedy, že jako již mnohokrát v minulosti bude zdražení elektřiny neoprávněně svedeno jen na podporu obnovitelných zdrojů.

Především ale je celá kampaň úspěšně směřována vůči veškeré podpoře těchto zdrojů. Je to i pochopitelné. ČEZu, ač je sám investorem do obnovitelných energií, v nich vyrůstá konkurence, kdy za čas by se jeho dominantní postavení mohlo zhroutit jako domeček z karet, a pozbyl by tak svou moc. Právě teď se totiž hraje o budoucí podobu české energetiky na další desítky let, zda v ní získají prim obrovské centralizované zdroje nebo jejich opak.

Řešit reálný problém s neúměrně vysokými cenami podpory za fotovoltaickou elektřinu lze i bez hysterie.

Jedním z opatření by mohla být i speciální daň pro elektrárny uvedené do provozu v letech 2009 a 2010, která by jejich podporu uvedla do souladu se zákonem garantovanou 15-letou návratností investic. Stát jako většinový vlastník ČEZu také může odložit spuštění jím plánovaných obřích elektráren (například u jihočeského Ševětína, středočeských Milovic–Ralska nebo Vranovské Vsi na jižní Moravě) až na leden 2011, kdy budou platit nízké výkupní ceny.

V každém případě je již problém fotovoltaiky legislativně vyřešen. Především cenou. Pokud projde Parlamentem i další novela přijatá vládou, podporu napříště budou mít už

jen malé střešní elektrárny do 30 kW instalované na střeších či stěnách budov. Bez podpory tak zůstanou ale rovněž projekty na skládkách, v průmyslových areálech, na protihlukových stěnách a dalších místech, kde ničemu nevadí a ani nedosahují obřích rozměrů mnohých elektráren na polích. Návrh z podpory vyjímá rovněž takzvané ostrovní projekty všech obnovitelných zdrojů, které nejsou připojené do sítě. Takové opatření jde proti smyslu podpory obnovitelných zdrojů, protože tyto provozy také nahrazují elektřinu z uhlí, plynu nebo jaderných reaktorů a jsou výhodnější než ostatní, protože nemají žádné nároky na přizpůsobení sítě.

O tom, co přinese úplně nový zákon o podporovaných zdrojích energie, a jak je třeba sluneční elektrárny kromě „zastřelení pro jistotu i utopit a uškrtit“, zase až příště.

Edvard Sequens

Podvody v české fotovoltaice? Jen nadsázka ministra Drobila.

Ministerstvo životního prostředí potvrdilo, že výroky ministra Pavla Drobila o podvodech ze strany českých provozovatelů slunečních elektráren jsou jen jeho další nadsázkou a že žádné konkrétní informace o takovém jednání nemá. Ministr Drobil v rozhovoru pro deník Právo 28. srpna překvapil tvrzením, že ví o případech podvodného jednání provozovatelů slunečních elektráren: „A to se vůbec nebavím o tom, jak zázračně u nás některé fotovoltaické elektrárny vyrábějí elektřinu i v noci. To znamená, že na ně někdo z dieselagregátů svítí anebo se ty agregáty přímo napojí do sítě a je to prosím vydáváno za solární energii, která je pak dotována!“

Sdružení Calla se na základě svého dotazu ministerstvu dozvědělo, že ministr to tak nemyslel a údajně reagoval na zprávy publikované na jaře tohoto roku o odhalených podvodech v některých státech Evropské unie. Tudíž ani nepodal žádné trestní oznámení na zmíněné podvodné jednání. Viz plná odpověď úřadu na webu zde: http://www.calla.cz/data/hl_stranka/ostatni/Odpoved%20Drobil_podvodyFVE.pdf.

Na jaře 2010 proběhla médii informace o údajném podvodu ve Španělsku převzatá z deníku El Mundo se svícením s pomocí dieselových agregátů na panely solárních elektráren a neoprávněném prodeji takto získané elektřiny jako sluneční. Jak následně ukázal [rozbor](#), takové konání by bylo vzhledem k ceně nafty ekonomicky nesmyslné.

Provozovatelů slunečních elektráren u nás je několik tisíc, takže čistě statisticky i mezi nimi se mohou najít černé ovce. Pokud by se někdo uchýlil k podvodu, musí být takové jednání adekvátně postiženo. Ale přeci nezrušíme vlaky jen proto, že se najdou černí pasažéři. Navíc se tuhle story pan ministr prostě vymyslel.

Edvard Sequens

ČEZ s podporou většiny poslanců bojuje za omezení práv občanů

Až na několik výjimek poslanci ODS, TOP 09, VV a KSČM dnes hlasovali pro návrh ČEZu na faktické vyloučení místních lidí ze spolurozhodování o velkých projektech v jejich obci. Poslanci vládní koalice tak prosazují omezení práv občanů navzdory negativnímu stanovisku vlastní vlády. Návrh prošel prvním čtením. Bude-li nakonec schválen včetně kontroverzních ustanovení, která do něj prosadila firma ČEZ, hrozí České republice sankce EU.

„Novela ušitá na míru ČEZu by přinesla další posílení vlivu velkých korporací na úkor státu a občanů. Pokud politici a političky chtějí zůstat důvěryhodní ve své snaze zastavit dosavadní praxi zákulisního ovlivňování tvorby zákonů, měli by přihlídnout k vládnímu stanovisku a novelu zamítnout,“ říká Petra Humlíčková ze Zeleného kruhu.

Podstatou senátní novely je rozšíření působnosti zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní infrastruktury, i na výstavbu energetické a vodní infrastruktury. O stavbách velkých elektráren či přehrad by se podle senátorů mělo rozhodovat ve sloučeném územním a stavebním řízení. Tato výjimka platí již dnes u dopravních staveb. Novela upravená podle firmy ČEZ, a.s. do sloučeného územního a stavebního řízení

zahrnuje také posuzování vlivů na životní prostředí (EIA). Tím zcela popírá jeho smysl.

Posouzení dopadů na životní prostředí nyní předchází rozhodování stavebních úřadů. Umožňuje včas zapojit experty i místní občany do hledání takové varianty projektu, která bude mít nejmenší negativní dopady na své okolí. Podle návrhu ČEZu by ale výsledné stanovisko z procesu EIA – včetně navrhovaných podmínek – příslušný úřad obdržel později než investorovu finální podrobnou dokumentaci pro sloučené územní a stavební řízení. Výsledky práce expertů i připomínky místních občanů by tedy musely být ignorovány, pokud by neměla být dodatečně měněna nákladná dokumentace. Aarhuská úmluva a legislativa EU musejí být podle českého právního řádu naplňovány fakticky, nikoliv pouze formálně. V případě přijetí návrhu ČEZu by stát své mezinárodní závazky porušil.

Petra Humlíčková, tisková zpráva Zeleného kruhu

Volební lídři a ovzduší v Českých Budějovicích

Všech 13 oslovených lídrů kandidátek pro komunální volby v Českých Budějovicích odpovědělo na dotazy k problémům životního prostředí, které jim zaslala Calla ve spolupráci s Centrem pro životní prostředí a zdraví. Z vyhodnocení odpovědí vedoucích osobností českobudějovických kandidátek vyplývá, že do ovzduší města může v nejbližších letech začít chrlit tisíce tun znečišťujících látek komín spalovny komunálních odpadů. Na druhou stranu se téměř všichni kandidáti vyjádřili pro urychlené odsíření uhelných kotlů teplárny a překvapivě mnoho z nich nebude podporovat výstavbu obchodních a administrativních center uprostřed Českých Budějovic. Podporu má i vznik nízkoemisní zóny v centru nebo zlepšení podmínek pro pěší a cyklisty.

„Ohodnotili jsme odpovědi politiků na každou z položených otázek v rámci pětibodové známkové škály užívané ve školách, takže jsme získali nejen obrázek o postoji k jednotlivým problémům, ale průměrná známka je také indikátorem celkové politiky ve vztahu ke kvalitě ovzduší ve městě a globální ochraně klimatu. Záleží samozřejmě na voliči, nakolik námi shromážděné informace použije při svém rozhodování ve volbách.“ uvedl Vojtěch Šimek ze sdružení Calla a dodal: *„Jako nejlepší jsme vyhodnotili odpovědi Svatomíra Mlčocha (Otevřená společnost a Zelení), který získal průměrnou známku 1,4. Za ním pak Vladislav Čermín (Strana soukromníků ČR) s Lumírem Mračkem (SNK ED) oba se známkou 2,1. Nejhůře naopak v hodnocení dopadl Josef Dolista (Svobodní – Piráti) s hodnocením 3,8. Před ním skončili Ivan Nadberežný (KSČM) s 3,5 a Josef Průcha (ČSSD) s 3,3.“*

„Jsem potěšen, že mnozí českobudějovičtí politici vítají možnost zavedení v zahraničí již úspěšně odzkoušených opatření pro čistější ovzduší. Po volbách chceme nabídnout zvoleným zastupitelům podrobnější informace o konkrétních zkušenostech s nízkoemisními zónami, s prachovými filtry nebo zaváděním mýtného. A vidím naději, že v Českých Budějovicích by mohla fungovat opatření, která už se osvědčila v mnoha jiných evropských městech,“ uvedl Miroslav Šuta, odborný konzultant pro ekologická a zdravotní rizika z Centra pro životní prostředí a zdraví.

„Velmi překvapující je takřka jednoznačný postoj politiků k nutnosti odsířit českobudějovickou teplárnu nejpozději do roku 2016 a množství hlasů proti podpoře výstavby obchodních a administrativních center jako je Černý Pelikán, Centrum Stromovka či Mariánské náměstí uprostřed města. Po volbách to mnohým budeme moci připomenout,“ doplnil Edvard Sequens ze sdružení Calla.

Předvolební dotazování se uskutečnilo v rámci mezinárodního projektu ke zlepšení ovzduší a ochraně klimatu, který v rámci České republiky koordinuje Centrum pro životní prostředí a zdraví. Podobné akce jako v Českých Budějovicích proběhla také v Praze, Brně a v Plzni.

Tisková zpráva Calla a Centra pro životní prostředí a zdraví

Další informace:

[Odpovědi vedoucích osobností kandidátních listin do zastupitelstva města České Budějovice 2010 k problematice znečištění ovzduší](#)

[Hodnocení odpovědí lídrů kandidátek v Českých Budějovicích](#)

Revitalizace Palackého náměstí – lži a nepravdy v televizním vysílání

Zhruba v měsíci červnu vysílala TV Gimi v sekci dotazy českobudějovické radnici rozhořčený telefonát jakéhosi pána adresovaný ohledně „nepovedené rekonstrukce Palackého náměstí“, na který odpovídal náměstek primátora F. Jelen. Na dotaz, kdo je zodpovědný za podobu, jakou náměstí nyní má, odvětil náměstek primátora s tím, že stejně jako v jiných případech, i ve věci Palackého náměstí se přece občané mohli aktivně zapojit do stavebního nebo územního řízení a uplatňovat zde své připomínky. Podle náměstka Jelena toto občanské právo obyvatelé města využívají málo a posléze nadávají až tehdy, kdy je rozhodnuto.

Nemluvě o tom, kolik v Budějovicích vzniká místních občanských sdružení, které věnují maximum svého volného času právě do argumentace

ve zmíněných stavebních řízeních proti mnohdy nesmyslným a rozhazovačným projektům v jejich okolí, je zásadně nepravdivá informace o tom, že v případě Palackého náměstí proběhlo řádné správní řízení. Podle ověřené informace stavebního úřadu žádné stavební ani územní řízení v takto poměrně zásadní úpravě veřejného prostranství na Palackého náměstí neproběhlo. Vše bylo rozhodnuto a vybráno v první řadě přes investiční odbor města, jehož rozhodování je neveřejné! Představitelé radnice by si tedy pro příště měli předem ověřovat informace, které poskytnou dokonce do médií, aby se tak vyvarovali dalším nepravdivým sdělením obyvatelům města.

Ohledně kácení a nevhodných výsadeb je nutné uvést, že ořez stromů nedělala odborná arboristická firma, nýbrž firma pro výškové práce. Proto i přes provedené a neodborné úpravy stromů ještě nyní padají ze stromů mohutné suché větve, které měly být odstraněny v první řadě namísto neopodstatněného kácení zdravých stromů. Naprosto nevhodná výsadba jehličnanů pak úpravy Palackého náměstí dovršila. A rozkrádání keřových porostů, zejména pak těch kvetoucích jako magnolie nebo rododendron z nových výsadeb v parcích snad není ani veřejným tajemstvím.

Pavla Matějková

Fotosoutěž Cally startuje!

Už minulý Ďáblík informoval o fotografické soutěži „Torza jsou krásná!“, která si klade za cíl popularizovat a propagovat význam starých stromů a mrtvého dřeva v ochraně biodiverzity a ohrožených druhů a ukázat jejich krásu. Také jsme slíbili, že v říjnovém čísle zveřejníme podrobnosti. Tady jsou!

Přihlášené fotografie by měly estetickým způsobem zobrazovat staré stromy nebo jejich části, stromové dutiny, mrtvé dřevo, stromová torza, pařezy, způsoby jejich ochrany, případně organismy vázané na staré a mrtvé dřevo v jejich přirozeném prostředí. Soutěž není nijak věkově omezena, nesmějí se jí však účastnit profesionální fotografové.

Do soutěže přijímáme digitální fotografie prostřednictvím webového formuláře, který najdete na adrese www.calla.cz/fotosoutez. Klasické fotografie mohou účastníci posílat poštou na adresu: Calla, P. O. Box 23, 370 04 České Budějovice. Obálku zřetelně označte nápisem „Fotosoutěž“ a na zadní stranu každé fotografie uveďte název snímku, jméno a rok narození autora. „Papírové“ fotografie můžete po předchozí domluvě přinést i osobně do kanceláře Cally, nejlépe v poradenských hodinách.

Uzávěrka přijímání fotografií do soutěže byla stanovena na 31. prosince 2010 (rozhoduje čas vložení snímku prostřednictvím webového rozhraní, respektive datum poštovního razítka). Vítězné snímky budou k vidění na našem webu a také na následné výstavě. Neváhejte a přihlaste se. Hrajeme o hodnotné ceny. Odborná porota už se těší na vaše fotky!

Jiří Řehounek

Po celou dobu se neozval žádný výkřik hrůzy ani slova opovržení. Netopýři naopak byli shledáni krásnými, roztomilými a zajímavými. A přesně to je účel Evropské noci pro netopýry, kterou v České republice už několik let pořádá ČESON a jejíž součástí naše netopýří vycházka byla. Vyvrátit předsudky, které ve společnosti vůči netopýřům panují a ukázat je jako pozoruhodné bytosti, o jejichž nočním životě často nemáme ani tušení.

Pohlazení živého netopýra bylo samozřejmě pro mnoho účastníků silným zážitkem. Osobně mi ale nejvíce utkvěl v paměti moment, kdy jsme už potmě stáli na hrázi rybníka a nad vodní hladinou i v korunách mohutných dubů na hrázi rejdlili lovící netopýři hned několika druhů. Někteří přelétali tak blízko, blizoučko nad našimi hlavami, až se zdálo, že nás už-už pohladí létací blánou... Ještěže jim ta echolokace tak dobře funguje.

Jiří Řehounek

Jak se letos dařilo ochranářům ve Velešíně

Že ve Velešíně mají velmi funkční základnu dobrovolníků ochranářů přírody, je známá věc. A co vše se jim letos podařilo, o tom v krátkém příspěvku předsedy ZO ČSOP 15/02 Velešín, J. Růžičky:

Letošní léto bylo sice nějaké „krátké“ ale nedá se říci, že se toho udělalo málo. Péče o genofondovou plochu Jeryn je naprostou samozřejmostí a vždy se najdou nějaké ochotné ruce. Podařilo se nám vysadit několik lip a jírovců, které budou za pár let zkrášlovat své okolí. Pokrok nastal i v ovocném sadu, kde se odehrávají zajímavé poučné akce pro veřejnost. Na konci září jsme postavili nové čapí hnízdo na Holkově, jako náhradu za spadlé. Snad se tam čapí na jaře usadí. V současné době probíhá ve Velešíně podzimní kolo

akce Uklidme svět a podzimní péče o studánky. Naše základka podala návrh na registraci významného krajinného prvku (lipového stromořadí) ve Velešíně. Části těchto stromů hrozí pokácení z důvodu umístění výjezdu od supermarketu. Snažili jsme se investora přesvědčit o změně projektu křižovatky, ale nějak chyběla vůle. Snad se nám stromy podaří zachránit. Poslední letošní prací bude údržba obřího čapího hnízda v Dolním Dvořišti. Až bude všechna práce hotová, budeme se těšit na zimní táboření a setkání na hradě Velešín. V letošním roce jsem se opět přesvědčil, že bez podpory kamarádů a ochotníků by se v ochranařině pracovalo hodně těžko.

Pavla Matějková, Jirka Růžička

MALÝ OPRAVNÍK BIOLOGICKÝCH OMYLŮ

Kuře à la dinosaur

V jednom dílu kultovního britského seriálu Červený trpaslík se slepice vrátí v čase a promění se ve svého předka – tyranosaura. S mírnou nadsázkou můžeme autory britcomu pochválit za popularizaci vědeckých objevů.

Když jsem chodil do školy, učili jsme se, že dinosauri vyhynuli a rázně tak ukončili období druhohor. Ve třetihorách je pak nahradily vyšší formy života – ptáci a savci. Otázka ovšem je, proč by měli být zrovna ptáci samostatnou skupinou, když se podle dnešních názorů z jedné skupiny dinosaurů vyvinuli. Od těchto úvah už logicky docházíme k závěru, že alespoň jedna skupina dinosaurů do dnešních dnů přežila, jen jejím zástupcům ze setrvačnosti říkáme ptáci.

Také jsme se ve škole učili, že v Německu kdysi našli zkamenělinu, která byla prohlášena za pověstný mezičlánek spojující plazy a ptáky. Dostala jméno Archeopteryx. Ozubené čelisti a dlouhý ocas připomínaly dinosaury, ale ten tvor měl křídla a byl pokrytý peřím. Prapták! Dnes je ale zase všechno jinak. Díky dalším nálezům víme, že v druhohorách existovalo hned několik vývojových linií opeřených dinosaurů. Archeopteryx je patrně součástí jedné z těchto slepých větví, nikoli předek dnešních ptáků.

Učili nás tedy paleontologii špatně? Ne tak docela, v určitém období tyto názory zřejmě platily. Jenže věda se vyvíjí a autoři školních učebnic jejímu vývoji obvykle nestačí. Kromě toho je taky pro školou povinné děti těžko uvěřitelné, že slepice, kachna a kanárek jsou vlastně dinosaury. A kdybych vám popravdě vyložil, že z dnes žijících živočichů jsou ptákům nejpříbuznější krokodýli (mají k slepicím blíže než ke všem ostatním skupinám plazů), tak už na mě možná pošlete docenta Chocholouška...

Jiří Řehounek

---

o o o o o o o o o o o o o o o **ZELENÉ PERLY PRO ROK 2010** o o o o o o o o o o o o o o o

---

I v letošním roce pokračujeme v průběžném sbírání podivuhodných výroků, které budou mít šanci utkat se v celostátní soutěži Zelená perla roku 2010. Budeme rádi, pokud nám pomůžete s nominacemi a citacemi, které Vás zaujmou. Posílejte je na adresu redakce.

Chápeme, že už Vás s tím možná unavujeme, ale momentálně není na české scéně lepší perlorodky, než je nový ministr průmyslového prostředí Pavel Drobil. Copak že to hodlá navrhnout na říjnovém setkání ministrů životního prostředí evropské sedmadvacítky?

Edvard Sequens

„Unie by měla přehodnotit svůj vztah k jádru. Bez toho, že jadernou energii prohlásíme za čistý, obnovitelný zdroj, nemáme šanci splnit dvacetiprocentní cíl podílu těchto zdrojů na výrobě elektrické energie, který si Evropa vytyčila.“

Ministr životního prostředí Pavel Drobil (ODS) v rozhovoru pro Hospodářské noviny, 12. září 2010

Železniční lobby

Kolem českých železnic je v poslední době rušno. Novopečený ministr dopravy Vít Bárta na nich zastavil veškeré stavební práce, aby je po čase zase po vyjednaných úsporách obnovil. Ve stínu tohoto mediálního trháku se ovšem krčí řada zpráv o rušení osobní dopravy na regionálních tratích, pro které to může znamenat brzký definitivní konec. Ministerstvo se prý už s kraji na těchto opatřeních dohodlo. Samozřejmě si netroufám bez konkrétní znalosti všech rušených tratí vyslovit kategorický soud, trend nastolený v posledních letech je ovšem podle mého soudu znepokojivý. Jak dlouho ještě zůstane Česká republika zemí s nejhustší železniční sítí na světě?

Pojem „dálniční lobby“ (případně „betonová lobby“) je běžnou součástí veřejné debaty. Za české dálnice orodují politici odleva doprava, autodopravci, výrobci aut, organizovaní i neorganizovaní motoristé. Také média do značné míry přijala premisu o nezbytnosti rychlé dostavby dálniční sítě, aniž by blíže zkoumala, zda všechny dálnice skutečně potřebujeme z hlediska dopravních výkonů a jestli neexistují jejich varianty vyhýbající se nejcennějším přírodním územím naší země. Mimochodem – pokud by platilo, že po dálnici přijede do kraje prosperita, byla by dnes Vysočina nejbohatším krajem ČR.

Nikde jsem ovšem nenašel na pojem „železniční lobby“. Existuje vůbec? První asociací, která běžného Čecha napadne v souvislosti s tímto netradičním slovním spojením, budou asi železniční odboráři. Tahle skupina má ovšem poněkud úzkorozchodné cíle a navíc železnicím na popularitě zrovna nepřidá. Také České dráhy jako největší železniční dopravce nejsou mezi lidem příliš populární institucí. Neztotožňujme však železnici s odboráři nebo ČD. Kolejová doprava je stále sama o sobě důležitým fenoménem, ačkoli se nám

řada lidí snaží namluvit opak.

Kdo by však měl tvořit onu hypotetickou železniční lobby, která by našim voleným zástupcům důrazně připomněla, aby nezvýhodňovali silniční dopravu? Začneme běžnými zákazníky Českých drah, kteří každý den cestují vlakem do práce, často z odlehlých regionů. Možná by se ukázalo, že v mnoha oblastech je prodělečný motoráček nakonec lepším řešením než nezaměstnaní odkázaní na sociální dávky. Pravidelnými zákazníky vlakových dopravců jsou také skupiny, které ještě (nebo už) auto řídit nemohou – žáci, studenti nebo důchodci.

A můžeme pokračovat. Co na útlum financování železnice říkají obyvatelé a starostové měst, jejichž význam s příchodem železné dráhy nebývale vzrostl? A je jich u nás pěkná řádka – Břeclav, Česká Třebová, Nymburk, Veselí nad Lužnicí, abych jmenoval jen několik příkladů. Pro mnohé další obce a města znamená železnice spojnici se světem, a to nejen pro místní, ale i pro turisty. Všichni obdivovatelé přírody a památek totiž dosud na auta nepřesedlali. Anebo popřemýšlejte, jak autobusem převézt kajak do Suchdola nad Lužnicí či bicykl na Lipno. A můžete třikrát hádat, jestli se výstavbou dalších silnic podaří v Praze nebo na Ostravsku vyčistit ovzduší.

Ale železniční lobby je přece ještě širší. Zahnuje také všemožné milovníky „mašinek“. Nevím, jestli se najde na světě stát s tolika železničními muzei, kolik jich má Česká republika. Na mnoha místech nadšenci obnovují zaniklé úzkorozchodné tratě a nimrají se ve sto let starých strojích, aby je opět uvedli do pohybu. Pořádají vyjíždky s historickými lokomotivami a chodí je ve svátečních dnech obdivovat na nádraží. A to ještě nebyla řeč o zvláštní sortě železničních modelářů. To je přece potenciál jako hrom!

Možná to bude znít překvapivě, ale podporu železniční dopravě by měli v první řadě vyjádřit také řadoví řidiči aut. Především ti, pro které je používání automobilu z nějakého důvodu nezbytně nutné. Pokud se zastaví investice do železnice, nebude se veřejná doprava rozvíjet. Kvalita služeb a dopravní dostupnost se především na regionálních tratích zhorší. Cestující začnou dramaticky ubývat, což jenom dále prohloubí dojem, že vlaky vlastně nepotřebujeme. A dám vám ještě jednu hádanku: Kam se přesune většina objemu nákladní železniční dopravy?

Kdo hádal, že na naše děravé a přetížené silnice, vyhrál. Nárůst počtu tolik kritizovaných kamionů brázdících naše asfaltové veletoky i strouhy je nabíledni. Proto je moderní a úspěšná železnice výsostným zájmem všech řidičů. I ministr dopravy mluvil o tom, že podpoří veřejnou dopravu, ale skutek (zatím) utek. Delegace naší „vlády rozpočtové odpovědnosti“ necestovala z Brna do Bratislavy pendolinem, ale kolonou limuzín. Prý aby ušetřila za letadlo. Snad by vlak kategorie SC splnil náročné požadavky ministrů, když se v něm mohli přepravovat během mistrovství světa v hokeji i milionáři z NHL.

Železnice je prostě v defenzivě. Slyšeli jste snad o nějaké nově postavené trati? Ve skutečnosti jen ty staré rekonstruujeme na vyšší rychlost, nebo je opravujeme kvůli povodním či dlouholeté zanedbanosti. Některé také rovnou rušíme nebo na nich omezujeme provoz. Je proto nejvyšší čas prosadit výstavbu nějaké nové železnice. Nebo pro začátek nějakou alespoň obnovit. Co třeba tu ze Slavonic do Fratres?

Jiří Řehounek

Kudlanky ante portas

Kudlanky mám rád odjakživa. Fascinovaly mě už jako malého kluka posedlého objevováním tvorů, kteří u většiny lidí vzbuzují když ne odpor a strach, tak alespoň nelíbenou lhostejnost. Kudlanky jsou zvláštní už tím, jak vypadají. Na české hmyzí poměry mají dosti velké a prazvláště tvarované tělo. A také způsob života, v němž je manželský kanibalismus pouze nejznámějším, ale nikoli jediným zajímavým příběhem. Kudlanka u nás prostě žije jen jedna. Vyslanec početného hmyzího řádu, který si oblíbil zejména tropy a subtropy a nějakým nedopatřením se ocitl v naprosto obskurní zeměpisné šířce.

Tajemnost kudlanek pro mě patrně vyplývala ještě z jedné podstatné okolnosti. V mém rodném středním Polabí se možnost setkání s kudlankou pravděpodobnostně podobala zásahu meteoritem mezi oči. Od té doby jsem pochopitelně kudlanku čas od času potkával na Moravě, na Slovensku nebo v jižní Evropě. Jakkoli jsem si byl vědom toho, že na Pálavě nebo v jižní Francii není až takovou vzácností, vždy jsem ta setkání považoval za úžasná.

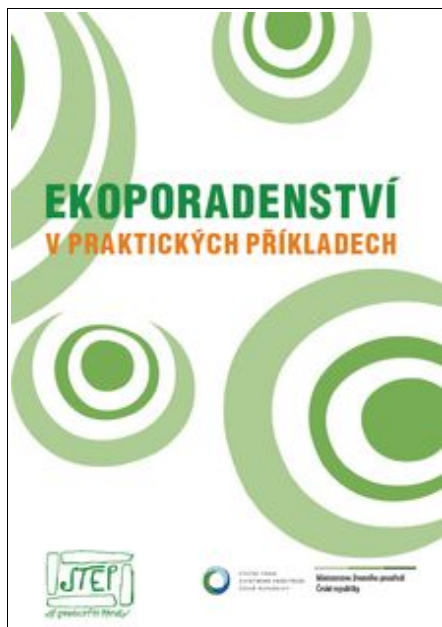
Zprávy o šíření kudlanek Českou republikou, které se vyvinuly koncem 90. let, jsem proto uvítal s nadšením. Obvykle se tento jev dává dohromady s oteplováním podnebí, mnoho nálezu půjde zřejmě na vrub také zavlékání dopravními prostředky. Každopádně ovšem platí, že na kudlanku dnes narazíte hlavně na Moravě mnohem častěji než za mého dětství. Dokonce už byla spatřena i v jedné stepní rezervaci mého rodného kraje, zatímco pád meteoritu tam v posledních letech doložen nebyl. Nejbližší léta napoví, zda se kudlanky na svém postupu zastaví, nebo se jich dočkáme i u nás na jihu Čech.

Z letoška mám s kudlankou jednu příhodu až mystického rázu. Jedu si takhle, čta, rychlíkem z Brna do Českých Budějovic. Před zastávkou Vysoké Popovice do vagónu vletí kudlanka. Nastavím do vzduchu prst, kudlanka na něj dosedne a nonšalantně složí křídla. Naproti sedící paní na tu scénu užasle hledí. Připravuji se na projevy když ne odporu a strachu, tak alespoň nelíbené lhostejnosti. Paní se ale usmívá a obdivně říká: „Láska na první pohled!“

Jiří Řehounek

PRÁVĚ VYŠLO

Ekoporadenství v praktických příkladech

S úspěšnými příklady, kdy ekologické poradny pomohly občanům s ochranou životní prostředí, se nyní může seznámit i široká veřejnost. Novou publikaci „Ekoporadenství v praktických příkladech“ mohou lidé zdarma získat přímo v ekologických poradnách či objednat telefonicky nebo přes internet u vydavatele – Síť ekologických poraden. „Rádi bychom zprostředkovali zkušenost s úspěšným vedením kauz i nejširšímu publiku. Dobré příklady jsou totiž důkazem, že životní prostředí je možné bránit. Důležité je ale vědět, na koho se obrátit se žádostí o radu,“ říká Ing. Kamila Kameníková ze Sítě ekologických poraden.

Publikace zachycuje 21 projektů, které byly oceněny v soutěži ekoporaden letos na jaře, a doprovází stejnojmennou putovní výstavu. Prezentuje tak například aktivity Ekologického právního servisu, který pomohl občanům Ostravska prosadit opatření na omezení znečištění z ocelárny ArcelorMittal, kampaň společnosti Rosa zaměřenou na rozvoj trhu s místními produkty nebo činnost Arniky týkající se havarované skládky nebezpečného odpadu v Pozďátkách. A také Atlas obnovitelných zdrojů energie od Cally.

Brožovanou publikaci je možné obdržet zdarma v ekoporadnách, které se podílejí na projektu nazvaném „[Poradenství – metody, příklady, certifikace](#)“, tj. Arnika, ZO ČSOP Vlašim, Rosa – společnost pro ekologické informace, Ekologický institut Veronica, Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Ekologický právní servis a STEP. Měla by ale být k dostání i v Calle.

STEP - www.ekoporadna.cz

Oslavy 20. výročí Cally na přání

Jak již bylo avizováno v dubnovém Ďáblíku, příští rok bude Calla slavit 20. výročí od zahájení své činnosti. Rádi bychom s vámi všemi příští rok naše narozeniny oslavili podle vašich představ. Máte možnost nám do konce října (31. 10. 2010) zaslat přání, návrhy, náměty a nápady, jak by oslavy mohly probíhat. Zatím jsme zaznamenali následující nápady: tašky, přitisk na Callí trička, výroční Ďáblík, vyčištění nějaké lokality od odpadů, uspořádání výstavy o činnosti Cally (v rámci výstavy uspořádat soutěž pro děti v kreslení obrázků inspirovaných výstavou), výlet po místech, kde Calla působila (návrh dva výlety – pěší a autobusový na vzdálenější místa - lokality budou ještě domluveny a upřesněny) odborná exkurze do NPR Brouskův mlýn, zasazení stromu. Mezi již tradiční připomínku výročí patří razítko, jehož návrhy a i ostatní náměty můžete zasílat k nám na Callu na mailovou adresu romana.panska@calla.cz. Na podzimním výboru a také na zimní členské schůzi společně vybereme z došlých návrhů.

Romana Panská, předsedkyně sdružení

Zelenina od Novohradek

Víte co je mibuna? Taky jsem to nevěděl, než nám přivezla Martina Filipová ochutnávku zeleniny, kterou pěstuje na svém poli u Hodonic v podhůří Novohradských hor. Teď už vím, že mibuna je společně s mizunou, čínským zelím a čínskou hořčicí součástí asijské salátové směsi, které jsme doma propadli. Hodonické pole ovšem nabízí i další lákadla, jako jsou divoká rajčata, různé bylinky, tábořská žlutá mrkev nebo už skoro zapomenutá zelenina našich babiček – vodnice a tuřín. Pěstuje se bez chemie, převážně s využitím lidské síly, s ohledem na okolní krajinu a s co nejmenší ekologickou stopou.

Pokud byste se chtěli s hodonickou zeleninou také seznámit blíže, obraťte se s důvěrou přímo na Martinu Filipovou (mobil 774 678 023, e-mail martina_filipova@centrum.cz). Ačkoliv zeleninová sezóna pomalu končí, úvodní ochutnávku všeho možného vám za stovku určitě ráda namíchá. A pak se už můžete těšit na jarní dodávky.

Jiří Řehounek

♠ ♠ ♠ ♠ ♠ ♠ ♠ ♠ ♠ ♠ Okénko sdružení ARNIKA ♠ ♠ ♠ ♠ ♠ ♠ ♠ ♠ ♠ ♠

Co víte o znečištění řek? Soutěžte o knihy ve vodním kvízu sdružení Arnika.

„Co víte o znečištění řek?“, ptá se soutěžní kvíz Arniky. Je součástí projektu *Voda živa* a stejně jako nová soutěž „Fotíme vodu“ je určen všem, kdo se zajímají o životní prostředí a vodu zvláště. Míří na problematiku znečištění vodních toků a vodního prostředí z průmyslu a z domácností.

Až do konce října můžete zkoušet své znalosti v internetovém kvízu nebo posílat snímky do jedné ze tří soutěžních kategorií: Život ve vodě a kolem vody, Voda v ohrožení a Jak chráníme vodu. Porota pak vybere 3 nejzajímavější fotografie a vylosuje 4 výherce, kteří správně odpověděli na otázky soutěžního kvízu. U fotosoutěže bude rozhodovat originalita snímků a vyjádření tématu vody a života v ní či kolem ní. Výherci se mohou těšit na výpravné knihy s fotografiemi exotické i naší přírody od nakladatelství Academia. Nejlepší fotografie budou navíc publikovány v populárně-naučné knize o vodě, která je připravována v rámci tohoto projektu.

V potocích a řekách jsou často zjišťovány rizikové látky, které přímo souvisejí s lidskou činností a které mají negativní dopad na vodní ekosystém a následně také na zdraví člověka. Mezi hlavní zdroje těchto látek patří domácnosti a průmysl. Cílem soutěže stejně jako celého projektu je upozornit na tyto souvislosti a více motivovat veřejnost ke změně přístupu. Mezi další aktivity projektu *Voda živa* patří i soutěž pro školy, v níž právě probíhá letní, výtvarně zaměřená etapa. Dále se uskuteční také přednášky odborníků nebo monitoring vodního ekosystému. Projekt je podpořen z prostředků Státního fondu životního prostředí.

Jitka Straková, Arnika České Budějovice

Stránky soutěže: www.vyzva.arnika.org/kviz. Stránky projektu *Voda živa*: www.toxik.arnika.org/voda-ziva.

Pozvánky na akce

V rámci 36. ročníku Ekofilmu můžete od 4. do 10. října shlédnout desítky filmů a navštívit řadu doprovodných akcí v Českých Budějovicích, Českém Krumlově a nově také v Třeboni.

Celý program najdete na www.ekofilm.cz.

* * *

Výstava fotografií TVÁŘE URANU

Sen o renesanci jaderné energie k nám dnes láká zahraniční investory, kteří si pohrávají s myšlenkou obnovit u nás těžbu v uranových dolech. S myšlenkou na obnovu těžby uranu si už pohrává i MPO. Již po třinácté proto uvede Calla výstavu velkoformátových fotografií Václava Vašků Tváře uranu, které dokumentují problematiku těžby uranu i s jejími vlivy na životní prostředí. Slavnostní zahájení výstavy se pod záštitou města Příbyslav se uskutečnilo **6. října od 17,30 hod ve vestibulu Kulturního domu v Příbyslavi, kde bude výstava až do 5.11. prezentována.** Odtud bude přemístěna do výstavního prostoru v Domě kultury Ralsko v Mimoní a poté do městské knihovny v Liberci. Bližší informace k problematice uranu na www.calla.cz/uran, ohledně putování výstavy či možnosti jejího zapůjčení (od ledna 2011 je výstava volná) pište na hana.gabrielova@calla.cz.

Hana Gabrielová

* * *

Sdružení Calla a společnost ROSA Vás srdečně zvou na besedu v rámci cyklu Zelených čtvrtků

Bagrem za ochranu přírody

s RNDr. Miroslavem Hátlem, CSc. (Správa CHKO Třeboňsko) a RNDr. Jiřím Řehounekem (Calla)

*Mohou bagry prospívat ochraně přírody?
Může být těžba nerostných surovin prospěšným zásahem?
Jak probíhá obnova těžebních prostorů v jižních Čechách?
Rekultivovat či nerekulovat?*

Ve čtvrtek 21. října 2010 od 18.00 hodin
v galerii Měsíc ve dne, Nová ul. 3, České Budějovice.

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice tel.: 384 971 930, calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

Rosa – společnost pro ekologické informace a aktivity, Senovážné nám. 9, České Budějovice, tel.: 387 432 030, rosa@rosacb.cz, <http://www.rosacb.cz>

Akce se koná v rámci sítě Krasec za finanční podpory Státního fondu životního prostředí, Ministerstva životního prostředí a Jihočeského kraje.

**CENTRUM SOUČASNÉHO UMĚNÍ DOX VE SPOLUPRÁCI S RESPEKT
INSTITUTEM A NADACÍ FÓRUM 2000
POŘÁDÁ U PŘÍLEŽITOSTI VÝSTAVY BUDOUCNOST BUDOUCNOSTI A
FÓRA 2000**

**DNE 9. ŘÍJNA 2010 OD 10 DO 22 HODIN
12 HODIN BUDOUCNOSTI:
MARATÓN MYŠLENEK, IDEJÍ, TEZÍ**

**V PRŮBĚHU DVANÁCTI HODIN VYSTOUPÍ ČTYŘICET OSOBNOSTÍ,
PŘEDNÍCH ZÁSTUPCŮ RŮZNÝCH OBORŮ V 12 MINUTOVÝCH
PREZENTACÍCH, V NICHŽ ODPOVÍ NA KONKRÉTNÍ OTÁZKU
VYBRANOU S OHLEDEM NA NEJNALÉHAVĚJŠÍ VÝZVY SOUČASNÉ
SPOLEČNOSTI. JEJICH VYSTOUPENÍ V JEDNOTLIVÝCH SEKČÍCH
BUDOU UVEDENA KRÁTKOU PREZENTACÍ VYBRANÉHO UMĚLECKÉHO
PROJEKTU.**

V sekci Výzvy životního prostředí bude mít zastoupení i Calla.

Více informací: <http://www.doxprague.org>

* * *

POZVÁNKA NA DISKUSNÍ ODPOLEDNE NA TÉMA:

DESET LET S JADERNOU ELEKTRÁRNOU TEMELÍN OČIMA EKOLOGŮ

Pondělí 11.10. 2010 od 15.00 hodin

Literární kavárna Měsíc ve dne, 1.patro, Nová 3, České Budějovice

Pořadatel: OIŽP, Občanská iniciativa pro ochranu ŽP, Nová 12, České Budějovice

Program:

15.00 – 15.10 hod. – Zahájení, úvodní slovo – Mgr. Pavel Vlček, předseda sdružení OIŽP

15.10 – 15.55 hod. - Mgr. Dana Kuchtová, bývalá předsedkyně sdružení Jihočeské matky, „10 let s Temelínem v občanském sdružení a politice“

15.55 – 16.10 hod. - Ing. Edvard Sequens, energetický poradce sdružení Calla - „Temelín v rámci energetiky České republiky“

16.10 – 16.20hod. - Přestávka na kávu

16.20 – 16.40 hod. – Ing. Dalibor Stráský, nezávislý energetický konzultant – „Co se přihodilo během 10 let na Temelíně aneb technické problémy na JE Temelín“

16.40 – 17.00 hod. - Ing. Dalibor Stráský, nezávislý energetický konzultant – „Temelínský nepořádek pod lupou“

17.00 – 17.30 hod. – Závěrečná diskuse, zakončení

17.30 – 18.00 hod. - Promítnutí tématického filmu (v případě zájmu)

**Diskusní odpoledne je určeno široké veřejnosti.
Vstup je zdarma, k dispozici bude káva, minerálka.**

Diskusním odpolednem Vás bude provázet Ing. Monika Machová-Wittingerová.

EkoWATT vás zve na seminář

OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE

jejich výhody, limitace a problémy spojené s jejich povoláním a provozem

Kdy: 13. 10. 2010, od 9:00 do 12:00 hodin

Kde: Krajský úřad Jihočeského kraje,
odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví,
zasedací místnost č. 208 (1. patro budovy),
B. Němcové 49/3, 370 76 - České Budějovice 1

Cílem semináře je informovat o aktuálním vývoji v oblasti obnovitelných zdrojů energie a seznámit účastníky s legislativními a metodickými nástroji, které MŽP v povolovacím procesu připravuje.

Seminář je určen pracovníkům nevládních organizací a podnikatelům v oblasti obnovitelných zdrojů energie, kteří se ve své praxi mohou setkat s problematikou výstavby či instalace technologií obnovitelných zdrojů energie.

Seminář je pro účastníky zdarma.

Akce je pořádána v rámci projektu "Pod korunou stromů" sítě Krasec za finanční podpory Státního fondu životního prostředí, Ministerstva životního prostředí a Jihočeského kraje.

Na seminář je nutné se předem přihlásit - viz přihláška na www.ekowatt.cz . Případné dotazy Vám rádi zodpovíme.

Kontakt a další informace k semináři: Ing. Pavlína Šiknerová, tel.: 266 711 085,
seminareOZE@ekowatt.cz

* * *

PŘÍRODOU (a tentokrát i po stopách historie) KROK ZA KROKEM...

sobota 9. 10. - HOUBY BORKOVICKÝCH BLAT

mykologická exkurze vedená nejen po naučné stezce Borkovická blata

vedou RNDr. František Kotlaba, CSc. (přední český mykolog, autor řady houbařských atlasů a coby rodák z Vlastiboře velký znalec Borkovických blat od 50. let 20. stol. do současnosti, Praha) a Pavel Špinar (správce NPP Luční, Tábor)

sraz: parkoviště na začátku naučné stezky Borkovická blata (při silnici Soběslav – Mažice), 10:00 hod.

sobota 23. 10. - PO STOPÁCH CHÝNOVSKÉHO VÁPENICTVÍ

celodenní vycházka na Kladrubskou a Pacovu horu zaměřená na historii a pozůstatky těžby a zakončená prohlídkou historických map, fotografií a nástrojů v budově Správy Chýnovské jeskyně

vede František Krejča (Správa Chýnovské jeskyně)

sraz: Chýnovská jeskyně (možnost dojet na místo autem), pokladna, 10:00 hod.

Sdružení Calla Vás srdečně zve na přírodovědnou vycházku

„Výprava za zemounem skalním“

se zoology Pavlem Pechem (PřF JU & PřF UHK) a Jiřím Řehounkem (Calla)

Přírodovědná vycházka spojená s pozorováním plžů a dalších zajímavých živočichů v okolí Boršova nad Vltavou. Možná se připlazí i zemoun!

Vycházka s odborným výkladem je vhodná i pro děti a potrvá zhruba dvě až tři hodiny. Trasa bude sjízdná pro dětské kočárky.

V sobotu 23. 10. 2010 v 9:00 hodin

Sraz na zastávce MHD Boršov nad Vltavou, U Mostu (spoj č. 7)

Více informací: Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice
tel.: 605 066 898, RehounekJ@seznam.cz, <http://www.calla.cz>

Tento projekt je realizován v rámci sítě Krasec za finanční podpory Státního fondu životního prostředí, Ministerstva životního prostředí a Jihočeského kraje.

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

* * *

Seminář o šetrném lesním hospodaření

Akci pořádá: **Ekocentrum Šípek Český Krumlov**

Kdy: **27. října 2010 od 10:00 hod.**

Kde: **Infocentrum Holubov**

Ekocentrum Šípek pořádá seminář o šetrném lesním hospodaření – pro školy i odbornou veřejnost, ale i pro kohokoliv z občanů, kterým není lhostejný stav naší přírody a chtějí se něco více dozvědět o tom, co se skrývá pod značkou FSC, jak poznat výrobek ze dřeva vyráběný přírodě přátelským způsobem a mnoho jiného. S odborníky se podíváme i do terénu. Vstupné dobrovolné. Více informací na tel.: 721 179 755.

* * *

Podzimní dny EVVO - konference pro učitele ZŠ a nižších ročníků víceletých gymnázií

Akci pořádá: **CEGV Cassiopeia ve spolupráci s Krajským úřadem Jihočeského kraje**

Datum: **9. listopadu 2010, od 8:00 do 16:00 hod.**

Kde: **prostory Krajského úřadu České Budějovice (ul. B. Němcové 49/3)**

Přihlášku a podrobný program konference naleznete [zde](#).

Podzimní dny EVVO - konference pro učitele SŠ

Akci pořádá: CEGV Cassiopeia ve spolupráci s Krajským úřadem Jihočeského kraje

Datum: 10. listopadu 2010, od 8:30 do 15:00 hod.

Kde: prostory Krajského úřadu České Budějovice (ul. B. Němcové 49/3)

Přihlášku a podrobný program konference naleznete [zde](#).

* * *

Sdružení Zelené srdce a Městská knihovna Pelhřimov zvou všechny zájemce na výstavu

Rytíři nebes

Příběhy ze života dravých ptáků na fotografiích Josefa Ptáčka a Oldřicha Mikulici

„Dívali jsme se jim do očí mnohokrát. Byly to oči černé jako noc i oranžové jako vycházející slunce.

Veselé jako oči dovádějících dětí i starostlivé jako oči vědoucích rodičů.

Zadumané jako oči filosofa i rozverné jako oči rozpustilých klaunů.

Byly to oči ohrožených rytířů nebes – oči dravců.

Učí nás dívat se vzhůru a do daleka, neobírat se příliš vlastním maličkým světem u našich nohou.

S nimi a vedle nich jsme prožili spoustu krásných chvil a zážitků, na něž se nedá zapomenout.

Několik z těchto příběhů, kterých jsme měli štěstí být svědky i s fotoaparátem, vám nyní předkládáme.

Vydejte se s námi do světa plného sametového šumu křídel i ostrého svistu letek.

Mezi ty zatracované a pronásledované a přitom tak nádherné tvory Boží.“

Městská knihovna Pelhřimov, 4. – 29. října 2010

--- DÁBLÍKOVA PORADNA ---

Dobrý den, ráda bych se zeptala, jestli existuje nějaký způsob, jak ochránit hnízdo vlaštovek u nás v panelovém domě v kolárně.

Hnízdo vlaštovky obecné je chráněno jako sídlo zvláště chráněného druhu. Je samozřejmé, že vlaštovky musí vyhnízdit a po tuto dobu jim nikdo nesmí bránit v přístupu k hnízdu. Hnízdo je chráněno i po jeho opuštění, na druhou stranu ale nikdo nemůže bránit vlastníkově domu v běžné manipulaci s oknem. Okno se tedy může zavřít nebo opatřit sítí. V tomto případě bych Vám spíše poradil, abyste se v domě zkusila dohodnout. Myslím, že v letním období by otevřené okno nemuselo nikomu vadit. Vlaštovky mohou hnízdo využívat i příští rok, ale i v případě jeho stržení si jednoduše postaví nové. Pokud někomu vadí znečišťování okolí hnízda, lze např. pod něj instalovat nějakou podložku.

Jiří Řehounek

Ekologická poradna sdružení Calla

Mimo běžná témata ekologické poradny u nás můžete hledat pomoc v oblastech, na které se specializujeme:

Procesně-právní poradenství - metodická i právní pomoc občanům, obcím a občanským aktivitám při rozhodování o stavbách a činnostech ovlivňujících životní prostředí, zapojování veřejnosti do procesů posuzování vlivů staveb na životní prostředí, využívání zákonů o poskytování informací, zakládání

občanských sdružení, organizování občanských aktivit, zprostředkování posudků. *Za tuto oblast poradny odpovídá Pavla Matějková, dosažitelná na telefonu 384 971 933, e-mail: pavla.matejkova@calla.cz.*

Ochrana přírody a krajiny - odborná pomoc v oblasti biologie a ochrany přírody, chráněná území a péče o ně, územní a druhová ochrana přírody (se zaměřením na entomologii a botaniku), ekopedagogické využití chráněných území. *Za tuto oblast poradenství je zodpovědný Jiří Řehounek, volejte ho na telefon 384 971 934 nebo pište na e-mail: rehounekj@seznam.cz.*

Obnova těžbou narušených území - přirozená obnova těžbou narušených území (především ve štěrkopískovnách), poradenství při tvorbě rekultivačních plánů využívajících přirozenou obnovu, využití těžbou narušených území v druhové ochraně a ekologické výchově a ekologie obnovy (restoration ecology). *V této oblasti Vám poradí Jiří Řehounek, kterého najdete na telefonu: 384 971 934, ale spíše na e-mailu: rehounekj@seznam.cz.*

Trvale udržitelná energetika - poradenství občanům, obcím i občanským sdružením v oboru obnovitelných zdrojů energie, jejich možnostech, dostupnosti, podporách pro realizaci, legislativě apod. Právní a všestranná informační pomoc obcím, u nichž by mohlo být vybudováno konečné úložiště vysoce radioaktivních odpadů, archiv informací k jaderné energetice. *Pro odpovědi z oblasti energetiky se obraťte na Edvarda Sequense na telefon: 384 971 932, e-mail: edvard.sequens@calla.cz.*

Poradenské hodiny pro veřejnost v kanceláři sdružení - Fráni Šrámka 35, České Budějovice:

Pondělí - 10 až 14 hodin (především energetika)

Středa - 13 až 16 hodin (především procesně-právní poradenství)

Čtvrtek - 14 až 17 hodin (především ochrana přírody a krajiny a ekologická obnova po těžbě surovin)

Osobní návštěva mimo poradenské hodiny je možná po předchozí domluvě. Využijte poradenství pomocí e-mailu: poradna@calla.cz. Písemné spojení: Calla, P.O. BOX 23, 370 04 České Budějovice.

Zpravodaj *Ďáblík* pro své členy a přátele vydává:

Calla - Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: P. O. BOX 23, 370 04 České Budějovice

Sídlo: Fráni Šrámka 35, České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 310 166, 387 311 381

Fax: 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz

Internet: <http://www.calla.cz>

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

*Uzávěrka dalšího čísla je 31. října 2010. Články posílejte na edvard.sequens@calla.cz. Za sestavení *Ďáblíku* je zodpovědný Edvard Sequens. Za jazykové korektury a úvodníky odpovídá Tomáš Malina. Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Všechna starší čísla občasníku *Ďáblík* najdete na stránkách sdružení Calla.*

►► Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. ◄◄

►► Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, pište na calla@calla.cz ◄◄